

EnergiMetropol

**GLOBALT
INTERNET-
KNUDEPUNKT**

Side 14

**DET
BEDSTE AF
TO VERDENER**

Side 18

Se den
store guide
til Esbjerg

SIDE 24

VERDENSBORGERNES VEJ TIL Side 8

VESTKYSTEN

FLYT TIL ESBJERG

Hvor let er du at flytte? Vi vil gerne flytte dig – både mentalt og helt konkret – vestpå.

Her finder du Danmarks femtestørste by; en international og driftig energi-metropol med masser af job- og karrieremuligheder og derudover sport og kultur på højt niveau. Kommunen rummer ligeledes en række charmerende lands- og stationsbyer, omkranset af natur i verdensklasse – og ikke mindst Ribe, som er områdets æstetiske, historiske og meget velbesøgte perle.

I dette magasin præsenterer vi dig for nogle af de job- og levemuligheder, som Esbjerg byder på. Mange af historierne er fortalt gennem de personer, som er flyttet hertil og som arbejder og lever i området. Du vil møde iværksættere med design på hjernen, internationale og danske tilflyttere med spændende jobs,

og så fortæller vi historien om en by, der på bare 150 år er vokset ud af det bare ingenting til offshore hovedstad i dag og måske nordens dataknudepunkt om få år. Vi giver gode råd og guides til Esbjergs kulinariske muligheder og præsenterer oplevelser i og omkring Vadehavet.

Jeg er selv flyttet til Esbjerg fra Frederiksberg. Og det har overrasket mig, hvor meget der sker her og hvor meget byen og området har at byde på. Og så er der en særlig mentalitet her, hvor handlekraft og energi er omdrejningspunkter. Det er sjovt at bo et sted, hvor der sker så meget og hvor man rykker sammen og hjælper hinanden, når der skal rykkes ved noget eller skabes noget nyt.

God læselyst,
Susanne Nordenbæk
Direktør, Business Esbjerg

Udgiver/Business Esbjerg **Redaktør/**Marketingchef Birgit Bech Jensen
E-mail/ bbj@businessesbjerg.com **Redaktionsgruppe/** Business Esbjerg, Related og KIRK & HOLM **Tekst/redaktion/** Related **Design/** KIRK & HOLM
Tryk/ Rosendahls **Foto/** Red Star **Redaktionen er afsluttet/** 1. februar 2019
– Business Esbjerg arbejder for at skabe vækst og udvikling i Esbjerg Kommune og markedsfører hele kommunen som et attraktivt sted at bo, arbejde, uddanne sig, drive virksomhed eller holde ferie. Dette for at styrke Esbjergs position som Danmarks EnergiMetropol og tredje vækstcenter.

INDHOLD

- 4 Et permanent pitstop
- 7 Et kig i spåkuglen
- 8 Verdensborgernes vej til vestkysten
- 10 Indretningsiværksætteren
- 12 International møbelsucces med vestjysk DNA
- 14 Fra fiskerflække til globalt internetknudepunkt
- 18 Det bedste af to verdener
- 21 Mini-guide til Fanø
- 22 International gymnasieuddannelse har fået fodfæste
- 24 Insider-Guide til Esbjerg
- 27 Udforsk Vadehavet
- 30 Familie ved et Tinder-tilfælde
- 32 Ishockey arena med internationalt format
- 34 Vild med sport
- 36 En musikalsk hverdag
- 38 Konservatoriestuderende med kometkarriere
- 40 Bæredygtighed på menuen

4

8

10

MØBELSUCCESS
MED VESTJYSK DNA
SIDE 12

14

32

36

INSIDER GUIDE
TIL ESBJERG
SIDE 24

ET PERMANENT PITSTOP

Da Henrik Otto Jensen i slutningen af 80'erne forlod sin karriere i London til fordel for Esbjerg, skulle det kun være midlertidigt. I dag bor erhvervsmanden, der nu ejer virksomheder i både Esbjerg og København, stadig i byen, som han elsker for sin natur og pionerånd.

Da jeg træder fra den hyggelige gårdhave og ind på Kaffesmeden i Esbjerg midtby, sidder Henrik Otto Jensen allerede i hjørnet af cafeen med en cappuccino foran sig. Og selvom det kun er onsdag, er det allerede hans andet besøg på cafeen i denne uge.

– Jeg er ret glad for at bruge byens cafeer og holder gerne mine møder ude i byen i stedet for på kontoret, fortæller den 54-årige erhvervsmand. Og møder holder han mange af. Henrik Otto Jensen er nemlig ejer af ikke mindre end fem virksomheder i henholdsvis Esbjerg og København.

London tur-retur

Den driftige erhvervsmand er født i Esbjerg, men flyttede som ung til London for at studere. Efter et praktikophold hos et af Englands ældste rederier, blev han i starten af tyverne chef for et engelsk shippingfirma. En trafikulykke, der på tragisk vis gjorde hans far lam fra brystet og ned, fik dog Henrik Otto Jensen til vende hjem til Esbjerg for en periode.

Jeg var med til at trække Grimaldi Group til Esbjerg og gøre det til en de største og længstvarende shippingruter, der nogensinde har været til Esbjerg Havn.

– Min far ejede og drev på det tidspunkt shippingfirmaet Niels Winther & Co., men forretningen gik i stå efter ulykken, så jeg kom hjem for lige at give den et skub fremad og noget ny energi. Via mine kontakter fra London fik vi bl.a. kontrakter med de store kulske til kraftværket i Esbjerg. Og så gik det bare slag i slag

derfra, forklarer han om det pitstop, der endte med at blive permanent, da han i 1994 købte virksomheden af sin far.

Importerer 70.000 nye biler hvert år

Efter yderligere to år kom den, på det tidspunkt 32-årige virksomhedsejer, ved et tilfælde i kontakt med det italienske rederi Grimaldi Group. Det skulle vise sig at blive et afgørende vendepunkt i hans karriere. Parterne begyndte sammen at importere biler til det, der i dag er Scandinavian Auto Logistics. Virksomheden importerer årligt 70.000 nye biler fra udlandet til Esbjerg Havn og står dermed for 30 pct. af Danmarks nyvognsmarked.

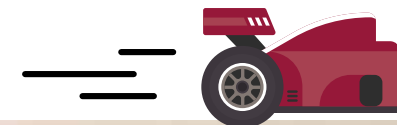
– Jeg var med til at trække Grimaldi Group til Esbjerg og gøre det til en de største og længstvarende shippingruter, der nogensinde har været til Esbjerg Havn. Vi startede med at importere Fiat-biler i 1999, men har i dag mange forskellige bilmærker, fortæller Henrik Otto Jensen, der grundet sit tætte samarbejde med det italienske rederi er blevet slået til ridder af Italien.

Fra skov til bymiljø

Sideløbende er farens tidligere virksomhed, der i dag hedder Niels Winther Maritime, også vækstet kraftigt. Da Henrik Otto Jensen overtog virksomheden, var der bare tre medarbejdere – i dag er de 45 fordelt på kontorer i Esbjerg og København.

– Vi har mange aktiviteter inden for offshore vindmølleindustrien og er derfor vokset sammen med den branches fremgang på det globale marked. Hovedparten af vores kunder er af samme grund placeret udenlands, så det har krævet en del rejseaktivitet at bygge virksomheden op. I dag overlader jeg dog helst rejseriet til andre. Nu er jeg højt væk hjemmefra et par dage hver anden uge, vurderer Henrik Otto Jensen. Og "hjemme" ligger såmænd kun ti minutters gang fra den kaffebar, vi befinder os på: I det nye boligområde Kareen.

– Jeg har tidligere boet omgivet af både skov og hav, men i begyndelsen af 2018 fik jeg lyst til at prøve byen af og købte derfor en lejlighed herinde. Det er fedt at følge byrummets udvikling på tæt hold – det går stærkt i øjeblikket. Og så er det enormt rart, at jeg nu kan gå på arbejde, pointerer han og fremhæver samtidig den nærliggende Street Food som et af favoritstederne, når aftensmaden skal være nem.

Højt til loftet

At Henrik Otto Jensen har droslet ned for sine rejseaktiviteter har på det seneste givet tid til også at forfølge nye ideer og initiativer.

– Jeg har for nylig været med til at opstarte Boost Esbjerg – et gratis iværksætterhus for iværksættere i den tidlige opstartsfasen. Esbjerg har flere miljøer og kontorfællesskaber til etablerede iværksættere, men vi har manglet et tilbud til de helt nye, som endnu ikke tjener penge; for det er et ret kritisk punkt at blive hjulpet igennem, påpeger Henrik Otto Jensen,

der fik ideen til iværksætterhuset på en inspirationstur til Silicon Valley i 2017. Og han vidste med det samme, at den slags startup-fællesskab ville være relevant i hans hjemby:

– Der er en særlig DNA i Esbjerg. Mens andre byer kan have nogle meget fasttømrede traditioner skabt gennem adskillige generationer, er Esbjerg jo en relativt ung by. Derfor er det på mange måder en åben legeplads for iværksættere – med højt til loftet. For mig har det været et rigtig godt sted at drive og udvikle min forretning.

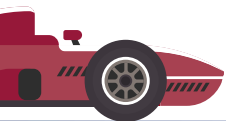
Dejligt meget plads

Og selvom Henrik Otto Jensen, der ved siden af sine virksomheder også sidder med som næstformand i Danmarks Skibsmæglerforenings bestyrelse, har besøgt mange spændende byer i

forbindelse med sit erhvervsventyr, er han ikke blevet fristet til at forlade sin hjemby igen.

– Esbjerg har dejligt meget plads. Her er ikke så meget kø, hverken i trafikken, på cykelstierne eller på stranden. Jeg har besøgt mange spændende steder i verden, men jeg vil ikke undvære de muligheder, Esbjergs natur giver mig, fortæller den aktive hobby-sportsudøver, der både udfolder sig til vands og til lands:

– Jeg kører både på mountainbike og racercykel. Og om sommeren sejler jeg kapsejls ved Ho Bugt sammen med en 10-15 andre både. Nå ja, og så er jeg for nylig også begyndt at vindsurfe igen. Vi har jo rigtig gode forhold til det her; med meget vand, meget plads og meget vind, griner han. ■

ET KIG I SPÅKUGLEN

Esbjerg har altid været en by i rivende udvikling, og de seneste år har det for alvor taget fart. I dag er Danmarks femtestørste by en lille storby – men hvordan vil byen udvikle sig i de kommende år? Det giver byens borgmester, Jesper Frost Rasmussen (V), her sit bud på.

H vad kendetegner den udvikling, Esbjerg har været igennem?

I 2015 lavede vi en vision om mere storbymiljø i Esbjerg. Det lyder altid så flot på papiret, men vi har faktisk nået rigtig mange af de mål, vi satte os for. Det har både resulteret i flere almene og private boliger i midtbyen og en rigtig flot renovering af vores gågade, der nu binder byen og havnen sammen. Og med den nye cykel- og gangsti Landgangen har vi fået skabt en naturlig forbindelse mellem havnen og midtbyen. Det har blandt andet øget antallet af nye og forskellige spisesteder i byen.

H vilke visioner har du for Esbjerg som by i de kommende år?

Esbjerg er jo Danmarks yngste storby, og jeg vil rigtig gerne have endnu flere indbyggere i Esbjerg – og endnu flere spændende byggerier, så vi kan tilbyde flere attraktive boliger i midtbyen. Og det er jeg helt sikker på, at vi vil skabe mulighed for i de kommende år. Jeg er også meget spændt på vores helt nye bydel Esbjerg Strand, der er ved at blive til. Her kommer både nye kontorbygninger og en ny marina, som Esbjergs mange maritime foreninger glæder sig meget til at tage i brug. Det er mit håb, at Esbjerg Strand kommer til at tiltrække endnu flere virksomheder og turister til vores by.

H hvordan tror du, Esbjerg ser ud i år 2025?

Jeg forestiller mig, at vi har en by, der hviler i sin rolle som den udviklingsby, den er og altid har været. At vi har en by, der i endnu højere grad har fundet sin helt egen retning, som både byens virksomheder og indbyggere er med til at sætte. Jeg ser også gerne, at endnu flere virksomheder ser de mange muligheder, vores område har at tilbyde, så de også får lyst til at etablere sig i Esbjerg. Og så håber jeg, at vi i 2025 har en by, der i endnu højere grad oses af kultur og har endnu flere tilbud inden for musik, teater og udstillinger af forskellig art, så både nye og gamle esbjergensere hele tiden kan blive beriget med nye oplevelser og indtryk.

Det er mit håb, at Esbjerg Strand kommer til at tiltrække endnu flere virksomheder og turister til vores by.

Jesper Frost Rasmussen (V), Borgmester

VERDENSBORGERNES VEJ TIL

VESTKYSTEN

leva og Christian Dragin-Jensen flyttede i 2009 fra henholdsvis Litauen og Mexico til Esbjerg for at studere på Syddansk Universitet. Og selvom de begge kun havde tænkt på Esbjerg som et midlertidigt stop, har parret i dag både hus og karrierer i byen – og høj livskvalitet.

På en rolig villavej i bydelen Sønderris nord for Esbjerg skal jeg en lørdag formiddag mødes med leva og Christian Dragin-Jensen. Da jeg træder om hjørnet, finder jeg dem begge i carporten – kun lige trådt ud af bilen. Deres klassiske mørkeblå polotrøjer og levas lyserøde golfbukser afslører – sammen med køllerne i bilens bagagerum – at de netop er vendt hjem fra golfbanen.

– Vi er blevet medlemmer af golfklubben og spiller nu golf næsten hver weekend, fortæller 32-årige leva, mens vi hjælpes ad med at bære udstyret ind i parrets moderne villa.

Studiejob med ansvar

leva og Christian, der arbejder som henholdsvis Strategic Sourcing Buyer

hos Semco Maritime og Klyngechef for serviceøkonomuddannelsen på Erhvervsakademi Sydvest, flyttede begge til Esbjerg i sommeren 2009 for at læse deres kandidat på Syddansk Universitet – uden på daværende tidspunkt at kende hinanden. leva, der i dag har en kandidat i folkesundhedsvidenskab samt en erhvervsakademiuddannelse i international handel og markedsføring, havde indtil da studeret og boet hele sit liv i hjemlandet Litauen. Christian, hvis forældre er fra henholdsvis Danmark og Portugal, havde til gengæld boet i både Dubai, København, Japan, Singapore, Frankrig, Israel, Polen, Spanien, Holland, Skotland og Mexico.

– Esbjerg er den mindste by, jeg nogensinde har boet i. Jeg valgte Esbjerg, fordi det var det sted, jeg kunne læse en cand.merc samtidig med at jeg kunne få et rigtigt spændende studiejob, hvor jeg også fik noget ansvar. Jeg følte, der ville være meget mere kamp om de gode studiejobs i andre byer, fortæller verdensborgeren, der første gang satte sin fod i Esbjerg to uger før studiestart – for at påbegynde sit studiejob hos Viking, der producerer overlevelseshudstør til skibe og offshore-branchen.

– Jeg tør da godt indrømme, at min plan var bare at tage min kandidat og få lidt erhvervs erfaring på CV'et – og så skulle jeg videre. Men så mødte jeg leva, og vi endte med at blive så glade for at være her, at vi er her endnu; over

ni år senere, griner Christian, der har en PHD i by-branding fra Syddansk Universitet.

Lave huspriser og høj livskvalitet

Esbjerg har i de senere år gennemgået en rivende udvikling – som parret, der har været sammen siden 2010, har kunnet følge tæt.

– Noget af det første, jeg lagde mærke til, da jeg flyttede hertil var, at det er en by med ambitioner. Det har været spændende at følge byens udvikling – især de sidste par år, hvor der er sket et stort ryk både ift. studieboliger, events, barer, cafeer og det nye havneområde Esbjerg Strand, fortæller leva.

Hun suppleres af Christian, der har svært ved at forestille sig nogensinde at flytte fra området igen:

– Ved første øjekast virker Esbjerg måske lille, men når man lærer byen at kende, sker der rigtig meget. Det er en stor, lille by. Jeg synes, vi har en rigtig høj livskvalitet her. Min bror bor i hovedstaden, og jeg driller ham tit med, hvor meget hus man kan få for pengene herovre. På den måde føler vi, at vi har mulighed for at skabe et rigtig godt liv her, pointerer han. ■

OVERVEJER DU SELV AT FLYTTE TIL ESBJERG? FÅ PARRETS BEDSTE RÅD HER!

– Mit bedste råd er at involvere sig i nogle af de mange fællesskaber og foreninger, der er i byen. Nærmest uanset hvilken sport eller hobby man dyrker, kan man finde andre med samme interesse, siger leva, der selv har spillet fodbold, men nu holder sig til tennis og golf.

– Ved første øjekast virker Esbjerg måske lille, men når man lærer byen at kende, sker der rigtig meget

INDRETNINGS- IVÆRKSÆTTEREN

– Jeg savnede at blive blæst godt igennem. I København tænkte jeg aldrig "hold kæft, jeg har fået frisk luft i dag". Derfor flyttede jeg tilbage til Esbjerg i 2008

Efter flere år som butiksansat i hovedstaden sprang 40-årige Michael Tangaa i 2014 ud som selvstændig i Esbjerg. I dag driver han foruden sit eget kontorfællesskab også ROOM67, der skaber kreative indretningsløsninger for virksomheder.

I det kreative kontorfællesskab Fabrikkompagniet i det centrale Esbjerg er alt fra de guldfarvede lamper, og de stålindfattede ruder, til de hjemmebyggede skriveborde, betonsofabordet og "lianen", der hænger ned fra loftet, et resultat af Michael Tangaas kreative hoved.

– Jeg har istandsat og bygget det hele fra bunden – og fået hjælp til el og VVS, fortæller indretningsentusiasten, der udover at drive kontorfællesskabet, som han startede i sommeren 2016, også har virksomheden Room67, hvor han udvikler og skaber indretningskoncepter primært for virksomheder.

Tilbage til vinden

40-årige Michael Tangaa er opvokset i Esbjerg, men flyttede i 2002 til hovedstaden for at tage en butikslederuddannelse inden for COOP, hvor han bl.a. var med til at gentænke SuperBrugsen.

Sideløbende var han med til at koordinere events for et førende spiritusmærke samt bygge en bar på Roskilde Festival. På et tidspunkt kom han dog til at savne Vesterhavet og vinden.

– Jeg savnede at blive blæst godt igennem. I København tænkte jeg aldrig "hold kæft, jeg har fået frisk luft i dag". Derfor flyttede jeg tilbage til Esbjerg i 2008. Jeg elsker, at man her kan mærke årstiderne – den vildskab, naturen har, samtidig med at byen er i rivende udvikling; det, synes jeg, er fedt, afslører han.

En hobby med job i

Herefter fulgte en årrække med henholdsvis bankuddannelse og -job samt en stilling som projektchef i en solcellevirksomhed. Men i maj 2013 begyndte en iværksætterdrøm så småt at spire.

– Jeg begyndte at snakke med en mentor for at finde ud af, hvad jeg skulle. Jeg har altid elsket at indrette og har selv bygget borde og andre møbler. Så vi fandt frem til, at jeg skulle starte en webshop – med mine egne ting samt særligt udvalgte produkter fra nordiske designere. Det gav mig et håndplukket leverandørnetværk, som jeg også bruger i dag i ROOM67, forklarer iværksætteren, der lukkede webshoppen i november 2015 for at satse 100 pct. på indretning.

– Jeg synes generelt, virksomheder mangler sammenhæng mellem deres brand og indretning. Rigtig mange virksomheder er indrettet nærmest uden

omtanke for branche og kultur, eller også er det holdt i sort, hvidt og rødt. Min mission er at skabe individuelle udtryk og banke virksomhedens image helt ud til kanten, beretter Michael Tangaa, der med henvisning til Malk de Kojin kalder sin nuværende dagligdag "en hobby med indbygget job i".

Det kommer ikke af sig selv

De seneste år har Michael Tangaa, der i dag bor i Esbjerg med sin kone og to børn, indrettet kontorer, butikker og andre former for erhvervslokaler i bl.a. Esbjerg, Kolding, Aarhus og København. Og i dag giver virksomheden så meget overskud, at indretnings-entusiasten nu kan udbetale løn til sig selv. Samtidig har han ansat deltidssteger, som udfører nogle af ROOM67's gulvplaner.

– Jeg har måttet kæmpe for det, men i dag har jeg en kontinuerlig mængde kunder – om end der selvfølgelig altid er plads til flere. Det er fedt, siger Michael Tangaa, der selv bruger cirka halvdelen af arbejdsugen på kontoret – og den anden halvdel ude hos kunderne.

– Størstedelen af kunderne får jeg via SEO, LinkedIn og netværk. Men jeg er også iskold kanvas-sælger en til to dage om måneden, hvor jeg selv ringer rundt til nye potentielle kunder. Man er nødt til stadig at banke døre ind – det kommer ikke alt sammen af sig selv, påpeger han. ■

INTERNATIONAL MØBELSUCCEES MED VESTJYSK DNA

Et gammelt venskab, en rundrejse i Sydamerika og en række tegninger blev i 2011 startskuddet til det, der i dag er Bruunmunch Furniture: En internationalt anerkendt møbelvirksomhed med dansk produktion.

B arndomsvennerne Henrik Bruun, 36, og Jacob Munch, 35, havde altid drømt om at starte egen virksomhed. Og da Jacob Munch, der er uddannet tømrer, i slutningen af 00'erne rejste to år rundt i Sydamerika, brugte han bl.a. aftnerne på at tegne. Det blev startskuddet til møbelvirksomheden Bruunmunch Furniture:

– På tømreruddannelsen havde jeg lært at tegne simple plantegninger, og det brugte jeg til at tegne en række sofaborde. Da jeg kom hjem, præsenterede jeg tegningerne for Henrik, som

heldigvis var med på ideen, fortæller den kreative tømrer om virksomheden, der så dagens lys i 2011 og i dag – ud over sofaborde – også designer og producerer spiseborde, sofaer og stole.

Danskproduceret på syv fabrikker

Alle Bruunmunch Furnitures produkter fremstilles i Danmark – på ikke mindre end syv forskellige fabrikker, der er specialiseret i henholdsvis stål, sten, træ, stole, sofaer og reoler.

– Det har virkelig været ”learning by doing” undervejs. Vi har sommetider betalt nogle dyre lærepenge, men det har også været en rigtig god proces, der har givet os en masse erfaring – og en god opskrift på, hvordan man driver den her type virksomhed. Nu har vi helt styr på de forskellige processer – fra ide, design og materialevalg til prototype, tilretning, produktion, salg og markedsføring, forklarer Jacob Munch, der bor i Hjørring nord for Esbjerg med sin kone og fire børn.

Sigter mod tocifret millionomsætning

Siden begyndelsen har virksomheden, der nu har forhandlere i knap tyve lande, omsat for mere end 20 mio. kr. i alt. Alligevel er det nemt at spore

det vestjyske ophav i makkerparrets beskedne begejstring over den Gazellepris, virksomheden fik tildelt i 2017:

– Det er da dejligt at blive anerkendt for at være en virksomhed i vækst. Men det er ikke noget, vi hopper og danser helt vildt over. For os er bundlinjen vigtigst, påpeger møbelduoen, der i øjeblikket arbejder hen mod en årlig omsætning på 20 mio. kr. i 2021 – og derfor har iværksat en række forskellige initiativer:

– Vi har fået tegnet alle vores designs i 3D, så arkitekter nemt kan bruge vores møbler, når de fx tegner hoteller. Samtidig arbejder vi både på en ny produktserie målrettet erhverv samt på at udvikle vores egen webshop. Og så har vi indledt et samarbejde med et af Danmarks førende PR-bureauer for at udbrede kendskabet på det danske marked. Indtil nu har vi nemlig hentet størstedelen af vores omsætning uden for Danmarks grænser, slutter Jacob Munch. ■

JACOB MUNCHS BEDSTE RÅD TIL IVÆRKSÆTTERE

– Det er lidt ligesom at stå på skøjter. Når man tager ud i skøjtehallen første gang, vil man ikke være særligt god. Men hvis man bliver ved, bliver man dygtigere – det gælder

også inden for iværksætteri. Det vigtigste er at have passion for det, man går i gang med, og tro på sig selv; så opstår mulighederne hen ad vejen, siger Jacob Munch.

FRA FISKERFLÆKKE TIL GLOBALT INTERNET -KNUDEPUNKT

I 1868 blev det besluttet at anlægge 250 meter kaj i det område, der i dag er kendt som Esbjerg Havn. Over 150 år og 12 km kaj senere kan den historiske entreprenørånd stadig mærkes i det, der i dag både er Danmarks offshore-hovedstad samt et globalt knudepunkt for data- og internetforbindelser.

Selv på en tåget vinterdag er udsigten fra Esbjergs Østhavn ind over byen ret imponerende. Langs kajen står de enorme havvindmøller klar til udskibning – som en slags symbol på en grøn fremtid, ifølge den forhenværende havnedirektør for Esbjerg Havn – mens den rygende skorsten fra kraftværket kan anes i baggrunden – måske som et symbol på fortiden.

– Lige dén udsigt skal Esbjerg være allermost stolt af. Det er et billede på den grønne omstilling, som byen har været dynamo for, og som har medført vækst, arbejdspladser og internationalisering i byen. For godt ti år siden var det her havbund, siger Ole Ingrisich, mens han viser rundt på havneområdet, der er bygget specifikt til vindmølleindustrien og har kostet mere end 1,5 mia. kroner at anlægge.

By ved et tilfælde

Når man kører langs de 12 km kaj, der i dag udgør Esbjerg Havn, er det svært at forestille sig, at havnen er et resultat af tilfældigheder.

– Efter krigen i 1864, hvor Danmark tabte hertugdømmerne, skulle der etableres en ny vestjysk havn. Valget faldt på Esbjerg, fordi havet hurtigt blev dybt her – og det var væsentligt i en tid, hvor entreprenør-redskaberne bestod af skovl, spade, trillebør og hestevogn. Dengang havde byen bare 23 indbyggere, fortæller chefen for Esbjerg Byhistoriske Arkiv, Jørgen Dieckmann Rasmussen, om anlæggelsen af de dengang 250 meter havnekaj, der stod færdig i 1874.

– Sammen med havnen kom jernbanen, der skulle transportere kreaturer, som skulle videre til søs. Men fra 1879 blev landbruget omlagt, og i den forbindelse blev havnen en vigtig spiller – både til import og eksport. Esbjerg blev stor-eksportør af især bacon, smør og æg til Storbritannien. Samtidig voksede fiskeriet frem som erhverv, og allerede i 1901 boede over 13.000 mennesker i Esbjerg, der nu var blevet en reel købstad med indbyggere fra både Amerika, Sverige, Norge og Tyskland, beretter han.

Danmarks Chicago

Den hastige udvikling i slutningen af 1800-tallet og begyndelsen af 1900'erne gav Esbjerg ry for at være Danmarks Chicago.

– Esbjerg blev kendt som muligheder-nes by: Havde man en god idé, kunne den udledes her. For nogle var Esbjerg et alternativ til den lange rejse over Atlanten, mens andre endte med at slå sig ned her på deres vej mod Amerika. Da man opdagede store forekomster af rødspætter på Horns Rev, flyttede fiskerne også til området. Det betød, at Esbjerg i 1960'erne blev en af Europas allerstørste fiskeribyer, forklarer Morten Hahn-Pedersen, der er forfatter, forsker og tidligere direktør for Fiskeri- og Søfartsmuseet i Esbjerg, om det næste væksthop i byens erhvervsliv, der smittede kraftigt af på byudviklingen:

– Byen bredte sig, og flere af de små omliggende landsbysamfund blev en del af selve byen, der i de år også fik villakvarterer, forstæder og industri-

kvarterer. Men Esbjerg var stadig en søfarts- og fiskerby. Byen forandrede sig først for alvor, da olieaktiviteterne tog fart med opbygningen af de store olie-felter i 1980'erne og den massive udbygning i 1990'erne – og derefter yderligere, da den grønne offshore og havvindmøllerne kom til i 00'erne. Offshore-industriens øgede behov for højtuddannede medarbejdere gjorde det nemlig nødvendigt at bygge musikhuse og andre kulturinstitutioner. Så det er dén udvikling, der over 20 år forvandlede Esbjerg fra fisker- til kulturby, beretter Morten Hahn-Pedersen.

Fra ufaglært til højteknologisk

Resultatet af den udvikling kan ses overalt i byen, der for godt 150 år siden kun var to gårde og tre huse. Men det er især tydeligt på havnen.

– Esbjerg er blevet Danmarks offshore-centrum inden for både vind, olie og gas. Vi er ikke bare Danmarks førende havn på installation af havvind, der har en eksportværdi tæt på 100 mia. kroner – vi

er verdens førende havn på dét område. Det har trukket mange multinationale selskaber til, og det har øget aktivitets-niveauet radikalt, fortæller Ole Ingrisich og peger samtidig på det skifte, der samtidig er sket i sammensætningen af arbejdspladser:

OM HAVFRUE- PROJEKTET

Havfrue er et
7.000 km
langt fiberkabel mellem
Esbjerg og New Jersey, der
forbinder de store datacenter-
hubs i USA og Irland med
Skandinavien. Kablet er
etableret i et konsortium
bestående af Google, Facebook,
Aqua Comms og TE SubCom.

COWI UNDERSØGELSE

Ifølge en undersøgelse, Cowi har lavet for Nordisk Ministerråd, vil investeringerne i datacentre i de nordiske lande blive fordoblet i årene 2019-2024 med forventede årlige byggeinvesteringer på mellem 2 og 4,3 milliarder Euro. At de nordiske lande er attraktive, skyldes især fem ting: Rigelig vedvarende energi, driftssikker strømforsyning, lave energipriser, politisk stabilitet og et attraktivt erhvervs-klima.

OM COBRACABLE

COBRACable er den første el-forbindelse mellem Danmark og Holland. Det 300 km lange undersøiske kabel går fra Esbjerg til Eemshaven.

– I 1990'erne husede havnen primært ufaglærte jobs relateret til fiskeri. I dag har knap 200 virksomheder adresse på havnen – herunder mange højteknologiske arbejdspladser, der bl.a. efter-spørger dygtige ingeniører, teknikere og højtuddannede håndværkere.

Global internethavn

Sideløbende med Esbjergs fremgang inden for offshore er Danmarks femtestørste by i dag også blevet et nordisk knudepunkt for datatrafik. De undersøiske kabler COBRA, der forbin-der Esbjerg og Holland, samt Havfrue – et 7.000 km transatlantisk fiberkabel mellem Esbjerg og New Jersey – har nemlig fået globale internetgiganter til at sætte kurs mod byen.

– Ud over den fysiske havn har vi nu også en "internethavn", som forbinder Esbjerg med hele verden. Og at store internetvirksomheder viser interesse for at lægge milliardinvesteringer her, understreger byens rolle i den digitale infrastruktur. Nu er Esbjerg for alvor på

det digitale landkort, forklarer erhvervs-
chef i Business Esbjerg, Karsten Rieder, der kalder de seneste års digitale udvikling startskuddet på Esbjergs "nye store erhvervseventyr".

– Det er jo ikke kun IT-virksomheder, der har brug for gode dataforbindelser. Fx vil alle de virksomheder, som har brug for at have data liggende i skyen – dvs. alt fra internationalt orienterede virksomheder til web-hosting og app-udviklere – have gavn af at ligge tæt på et internetknudepunkt, som sikrer den bedste og mest optimale forbindelse. Så vi forventer, det får en stærkt positiv effekt på byens erhvervs-
liv og beskæftigelse i mange år frem, fortæller han.

Esbjergenserens DNA

På tværs af den rivende udvikling og de mange skift, Esbjerg har gennemgået som havn og by, har esbjergenserne uanset årstal og generation altid haft én ting til fælles, forklarer Jørgen Dieckmann Rasmussen:

– Den esbjergensiske DNA. Esbjergenserne har altid været omstillingsparate, robuste, holdt sammen og haft en åbenhed over for verden. Lige siden havnen blev anlagt, har byen levet af kontakt til udlandet – og det præger stadig stemningen i byen i dag, siger han. Denne "DNA" har den forhenværende havnedirektør, der selv er tilflytter fra København, også bidt mærke i.

– Man kan stadig mærke den entreprenør- og pionerånd, som de tilrejsende havde for halvandet århundrede siden. Esbjergenserne er risikovillige, entreprenante og hårdtarbejdende – og samtidig beskedne. Faktisk tror jeg, at mange af de ting, der gav esbjergenserne succes med fiskeriet – at være hårdføre og kunne arbejde i al slags vejr – også har en stor andel i byens succes i dag, mener Ole Ingrisich, der bakkes op af Morten Hahn-Pedersen:

– I Esbjerg er intet umuligt. Her betyder umuligt bare, at det tager lidt længere tid, pointerer han med et smil på læben. ■

ESBJERGS HISTORIE KORT FORTALT

1868

Lov om anlæg af en havn ved Esbjerg vedtages. Byen har 23 indbyggere.

1874

Besejlingen af Esbjerg Havn begynder, og jernbanestrækningen Lunderskov-Varde åbner.

1901

Esbjerg bliver Danmarks 8. største by med 18.000 indbyggere.

2018

Esbjerg er Danmarks femtestørste by med 73.000 indbyggere og mere end 60.000 arbejdspladser – heraf cirka 12.500 job relateret til energisektoren.

1870

Esbjerg når 400 indbyggere.

1899

Esbjerg bliver købstad (kendetegnet ved tættere bebyggelse, permanent bosættelse, økonomisk specialisering).

2013

Østhavnen, der i dag er byens vindmøllehavn, indvies den 21. juni.

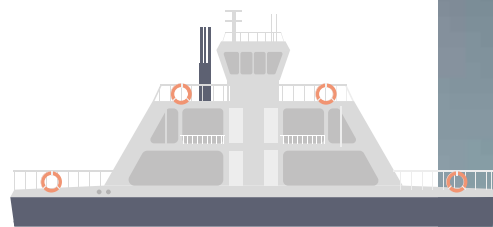
2019

Esbjerg bliver Nordeuropas dataknudepunkt

2/3

af verdens havvindmøller er transporteret via Esbjerg Havn

DET BEDSTE AF TO VERDENER

Efter fem år i villa på fastlandet flyttede Søs og Johannes til Fanø for at komme tættere på naturen og få mere luft i hverdagen. Med kun tolv minutter til Esbjerg har de her fået det bedste af begge verdener.

Så snart jeg går i land på Fanø – tolv minutter efter færgen lagde fra kaj i Esbjerg – fornemmer jeg det lokale sammenhold. Folk, der går til og fra borde, smiler til hinanden og udveksler venlige bemærkninger i forbiarten. Det gælder også Søs Josefsen, som jeg er fulgt med fra Esbjerg. I løbet af de få minutter, det tager at gå fra havnen til hendes bolig, møder hun adskillige bekendte.

– Hej Manfred, vinker hun til en forbi-passerende mand, som, hun fortæller mig, er en del af holdet bag den lokale biograf, inden vi drejer til højre på den brostensbelagte hovedgade og går ind bag den hvidmalede havelåge, hvor Søs bor med sin mand Johannes Josefsen, deres 3-årige søn Hjalte og deres to katte.

En tryk opvækst

Søs, der er administrativ medarbejder i Business Esbjerg, er selv opvokset på Fanø. Alligevel kom det for Johannes som noget af en overraskelse, da hun – efter at parret havde brugt fem år på at gennem-

renovere en ejendom uden for Esbjerg – i slutningen af 2015 begyndte at drømme om at rykke tilbage til ølivet.

– Jeg savnede horisonten. Johannes syntes, jeg var helt åndssvag, smiler hun, da jeg spørger, hvorfor hun længtes tilbage, og uddyber:

– Der er en helt særlig nærhed og hjælpsomhed herovre. Som barn har man en rigtig tryk opvækst, samtidig med at man hurtigt bliver selvstændig, fordi man nemt selv kan cykle i skole og til fritidsaktiviteter. Det ville jeg gerne give min søn, forklarer Søs, der i løbet af få måneder fik overbevist sin bedre halvdel om at rykke teltplæne op.

Sociale som aldrig før

Egentlig havde parret reserveret en byggegrund på øens nordspids. Men ved et tilfælde fik de mulighed for at købe den gennemrenoverede toplansvilla et stenkast fra både hovedgaden og fæргеlejet, hvor vi nu sidder i køkkenet og drikker kaffe – og i marts 2016 flyttede de ind.

– Vi er rigtig glade for det. Vi har aldrig været så sociale, som efter vi er flyttet herover. Det er ligesom nemmere at komme ind på folk, fordi det er et relativt lille samfund. Vi blev fx inviteret til fællesspisning på skolen, lige da vi var flyttet ind. Samtidig er her utrolig meget liv med både cafeer, koncerter, foredrag og stand-up – ligesom man kender det fra større byer. Og alligevel skal man ikke gå mere end fem minutter, før man er omgivet af skov eller strand, fortæller Johannes, der især er blevet overrasket over øens mange ildsjæle.

– Har man en god ide, er det nemt at føre den ud i livet. Der er et kæmpestort foreningsliv herovre med alt fra håndbold, fodbold, vinterbadning og gymnastik til ethjulet cykling, hockey, ridning, sejlsads og musikskole, siger han.

Luft i hverdagen

På mange måder minder deres hverdag som børnefamilie på Fanø om den, de havde i villaen uden for Esbjerg.

VIDSTE DU...

...at en institutionsplads på Fanø koster omkring 1600 kroner om måneden. Det er halv pris sammenlignet med mange større byer.

...at Fanø-færgen sejler 2-3 gange i timen hele dagen – fra tidlig morgen og frem til midnat.

– Vi står op kl. 6, sender Hjalte i børnehaven kl. 7 og tager færgen mod arbejdet kl. halv otte – samme tid som vi kørte hjemmefra, da vi boede på fastlandet.

– Vi står op kl. 6, sender Hjalte i børnehaven kl. 7 og tager færgen mod arbejdet kl. halv otte – samme tid som vi kørte hjemmefra, da vi boede på fastlandet. Der er et socialt aspekt ved at være med dén færge, som næsten halvdelen af øen skal med for at komme på arbejde. Det er ret hyggeligt, siger Søs, der som regel henter Hjalte, når hun er hjemme kl. 15.30, mens Johannes, der er IT-afdelingsleder i Blue Water Shipping, ofte tager færgen hjem nogle timer senere. Eftermiddagene bruges

på fritidsaktiviteter og aftensmad – dog med en væsentlig forskel fra tidligere.

– Vi når mere i vores dagligdag, fordi vi ret hurtigt kan komme til og fra arbejde – og når vi er hjemme igen, ligger det hele lige her. Før skulle vi køre til alting og var nødt til at have to biler. Nu cykler vi bare. Jeg kan nemt hoppe på min mountainbike og tage en tur på stierne lige heroppe bagved, og om sommeren er vi fx gode til at cykle ud på stranden

med aftensmaden. Det tager kun 8 minutter, supplerer Johannes.

Oasen i skoven

I weekenderne udforsker de også gerne den 15 km lange ø på cykel – og de har særligt ét favoritsted.

– Skovlegepladsen på vej mod Sønderho er en lille oase. Man tror, man er kørt forkert, når man skal derud, fordi den ligger helt inde i skoven. Her er både bålhytter, grill, shelters, gynger og aktivitetsbane. Vi holdte børnefødselsdag herude et år, hvor vi tog mad med og lavede picnic, fortæller Søs, der samtidig er glad for igen at bo med udsigt til horisonten:

– Den bedste følelse er, når man går ned ad bakken mod havnen og ser, hvordan det åbner sig op med himmel og hav så langt øjet rækker. Det er indbegrebet af Fanø for mig.

En mental rejse

Det eneste, der trækker familien til fastlandet i fritiden, er – udover familiebesøg – svømmehallen.

– Så tager vi bare vores Long John-cykel og hopper på færgen – og cykler fra havnen op til svømmestadion, siger Johannes, der ikke er det mindste generet af, at færgen i dag er blevet familiens primære transportmiddel – tværtimod.

– Der sker et eller andet mentalt, når man sætter sig på færgen. Man kan nærmest se, hvordan skuldrene sænker sig på folk, når de tager færgen hjem fra arbejde. Det tager kun tolv minutter, men det gør bare et eller andet ved en. Om sommeren er turen samtidig en god lejlighed til at nyde en såkaldt "færgebajer" eller is med sine kammerater, forklarer han.

– Det at være afhængig af færgen vil helt sikkert virke skræmmende på nogen. Men den sejler trods alt 2-3 gange i timen. Og kan man leve med det, får man i vores optik det bedste af begge verdner, slutter parret. ■

MINI-GUIDE TIL FANØ 6 SEKS OPLEVELSER OG STEDER, DU IKKE MÅ GÅ GLIP AF.

BERØMT LAKS

Hos Fanø Laks fremstiller de koldrøget laks som i gamle dage. Alle laks er sorteret, flækket, trimmet og saltet i hånden. Herefter hænges de køligt i et døgn, inden de bliver røget med kølig vesterhavsluft i specielle røgkamre. Processen tager 3,5 dage og sikrer laksen den struktur og kvalitet, som har gjort Fanø Laks berømt over hele Europa.

fanoelaks.com

HUMORISTISKE ØL

Fanø Bryghus har siden 2009 brygget smagfulde humle-øl efter amerikansk craft beer-tradition – tilsat skæv humor, kreative navne og specialdesignede labels. Øllene sælges flere steder i Danmark, men smager bedst i solskin på bryghusets egen terrasse.

fanoebryghus.dk

LOKALE SPECIALITETER

På Rudbecks finder man smagen af Vadehavet og Sydvestjylland. Den kombinerede delikatessebutik og café serverer bl.a. landgangsbrød, tapas og burgere, men der er også mulighed for at købe specialiteter som fx oste, marmelader, laks og skinke med hjem – alt sammen af egen produktion eller fra lokalområdet.

rudbecks.dk

HJEMMELAVET KVALITET

Hos Slagter Christiansen har man siden 1994 solgt hjemmelavede kvalitetsprodukter med udgangspunkt i gode råvarer og gamle håndværkstraditioner. Slagteren er bl.a. kendt for sin Fanø Skinke, der af madentusiaster kaldes den danske pendant til spansk sortfodsskinke.

fanoeslagteren.dk

STRIKKE-FESTIVAL

Hvert år afholdes den store, internationale strikkefestival på Fanø. Når der er Strikkefestival på Fanø, summer hele øen af liv fra mange glade mennesker, der dels kommer for strikkens skyld, men også for at se, om man kan få en smagsprøve på Fanøs rige kulturliv. Der deltager op imod 15.000 personer i strikkefestivalen.

strikkefestival.dk

MUSIK, MAD OG MENNESKER

På Fanø Vesterland går musik, mad og mennesker op i en højere enhed. Madboderne byder på lokale leverandører, økologi, høj kvalitet og bæredygtighed, mens scenerne gør plads til både nye og etablerede kunstnere.

fanoevesterland.dk

INTERNATIONAL GYMNASIE- UDDANNELSE HAR FÅET FODFÆSTE

Den internationale gymnasiale uddannelse, IB, på Esbjerg Gymnasium har på få år nået det succeskriterie, der blev defineret ved oprettelsen i 2015. Ifølge gymnasiet skyldes populariteten især det voksende internationale miljø i Esbjerg.

Da den internationale gymnasiale uddannelse, IB, slog dørene op på Esbjerg Gymnasium i 2015, var det med i alt 30 elever på Pre-IB. Siden da er elevtallet steget år for år. Dermed følger udviklingen i elevtal det succeskriterie, der blev defineret ved oprettelsen af IB-uddannelsen i 2015 – og uddannelsen er derfor nu fuldt økonomisk bæredygtig.

– Vores delmål har været at få 35 elever per årgang – og dér er vi nu. Hvis udviklingen fortsætter, regner vi med

at nå det endelige mål om 45-50 elever per årgang inden for et par år, siger Marianne Helms, der er Vicerektor og IB-koordinator på Esbjerg Gymnasium.

Et voksende internationalt miljø
At uddannelsen allerede har fået solidt fodfæste, skyldes ifølge Marianne Helms det voksende internationale miljø i Esbjerg.

– Vi begyndte første gang at snakke om IB i starten af 00'erne, men vi vurderede dengang, at det ikke kunne blive økonomisk bæredygtigt. Men efterhånden som Esbjerg er blevet energimetropol og i højere og højere grad tiltrækker udenlandsk arbejdskraft, er der opstået et behov for et internationalt skolesystem, der går hele vejen fra en international skole til IB og videre til engelsksprogede universitetsuddannelser. Det giver en stor sikkerhed for de udenlandske tilflyttere, at børnene kan komme i engelsksproget skole – med et internationalt system, der gør det muligt at fortsætte uddannelsen i et andet land, hvis det skulle blive aktuelt, forklarer hun.

20 forskellige nationaliteter
I alt vurderer Marianne Helms, at skolen har elever med omkring 20 forskellige

Omkring 80 pct. af afgangseleverne fra Esbjerg International School fortsætter på IB på Esbjerg Gymnasium.

nationaliteter – og mange af dem kommer fra Esbjerg International School:

– Omkring en tredjedel af eleverne har udenlandske forældre og kommer fra et internationalt skolesystem – enten fra Esbjerg eller et andet sted i verden, mens en anden tredjedel har mindst én dansk forælder og dermed kendskab til Danmark og det danske sprog. Den sidste tredjedel kommer fra en "almindelig" dansk skole- og familiebaggrund.

Sparer fire timers transport

En af eleverne på Esbjerg Gymnasiums IB-linje er Asher David Japhta, der kommer fra Esbjerg International School og i skrivende stund går på IB2 med engelsk, matematik og fysik på højt niveau:

– Jeg er rigtig glad for, at jeg har mulighed for at gå på IB i Esbjerg. Min storebror, der startede på IB i 2015, var nødt til at tage sin uddannelse i Kolding. Han havde nogle meget lange dage pga. de næsten to timers offentlig transport hver vej. Det giver mig meget mere fritid og tid til mine lektier, at jeg kan gå på IB i Esbjerg, forklarer Asher, der sammen med sin familie flyttede til Danmark fra Sydafrika i 2013, da faren, der er ingeniør, fik job hos Total i Esbjerg – og Asher planlægger at gå i hans fodspor:

– Jeg vil gerne læse til ingeniør, når jeg er færdig. Men jeg ved ikke helt endnu, om jeg vil læse i Danmark eller i udlandet, fortæller han om sine fremtidsplaner. ■

Praktisk information om IB

International Baccalaureate (IB) er en toårig international gymnasial uddannelse, som kan tages i mere end 100 lande over hele verden.

IB-uddannelsen på Esbjerg Gymnasium kombinerer elementer fra henholdsvis den danske og internationale uddannelsesstruktur ved at basere undervisningen på lektioner i hold – men samtidig have fokus på aktiviteter på tværs af årgangene.

Esbjerg International School

Mange af eleverne på IB-uddannelsen i Esbjerg har tidligere gået på Esbjerg International School, der har knap 300 elever på 0.-9. klassetrin – og dermed er en lille skole efter internationale standarder. Eleverne kommer fra 44 forskellige nationaliteter; cirka 55 pct. er børn af expats, mens de øvrige har mindst én dansk forælder, men ofte har boet en del af deres liv i udlandet.

Inden for nærmeste fremtid forventer skolen at blive komplet IB-certificeret, så det bliver endnu nemmere for de elever, der undervejs i skoleforløbet flytter til en anden IB-skole et andet sted i verden, fordi undervisningsstil, sprogbrug m.m. her vil være det samme. Ligeledes bliver overgangen til den internationale gymnasieuddannelse, IB – der bygger på samme system – mere naturlig.

INSIDER -GUIDE TIL ESBJERG

Hvor får man den mest saftige burger, hvor finder man den smukkeste udsigt, og hvor er det hyggeligst at tilbringe en fredag aften – eller en lørdag formiddag? Vi har spurgt esbjergenserne om deres bedste tips til byen! Hvor finder man fx ...

DEN LÆKRESTE FROKOST?

Vi er vilde med den hyggelige cafe Rankin Park, der laver lækker, økologisk mad.

Maja Steendorph, 30, læge

DEN BEDSTE KAFFE?

Hvis jeg skal have kaffe eller juice, går jeg på Portlands. Vi har kontor lige ved siden af og har været med til at indrette cafeen, så der er vi kommet til at høre til. Det er også her, vi drikker gin og tonic om fredagen.

Henrik Bruun, 36, møbeldesigner

DEN MEST FEDTEDE BURGER?

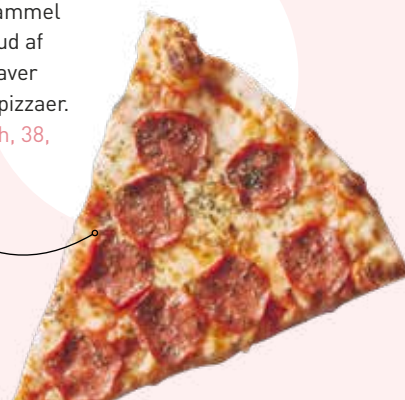
For mig gælder det, at jo mere greasy en burger er, jo bedre. Posthuset er min favorit i øjeblikket.

Michael Tangaa, 40, indretningseksper

DEN SPRØDESTE PIZZA?

Vi kan godt lide Mammias. Og ved siden af den ligger den italienske dessertrestaurant, Gelato di Natura. Skal vi købe pizza med hjem, tager vi dog ud på Hjertingvej. Der ligger et rigtig godt sted i en gammel pølsevogn. Det ser ikke ud af meget ude fra, men de laver virkelig lækre stenovnpizzaer.

Christina Mischorr-Boch, 38, koordinator

DEN BEDSTE STED AT TILBRINGE FREDAG AFTEN?

Skal vi ud og drikke vin, tager vi på Portlands – og skal vi have cocktails, tager vi på Brass Monkey, der i københavn-udgaven tidligere er kåret som hovedstadens bedste cocktail-bar.

Christian Dragin-Jensen, 33, klyngechef

DEN BEDSTE ØL?

Fanø har et hyggeligt lokalt bryggeri, Fanø Bryghus, hvor man kan nyde en specialøl eller købe lidt med hjem.

Nema Rahin, 26, innovationsmanager

DEN LÆKRESTE DELIKATESSEBUTIK?

Når vi skal handle ind til weekenden, tager vi gerne til Fanø for at købe kød og delikatesser hos Slagter Christiansen.

Jacob Munch, 35, møbeldesigner

DEN BEDSTE STED AT MØDES MED VENNER?

Street Food er fedt, fordi der er noget for alle. Man kan få alt muligt forskelligt, men alligevel spise sammen; hvis nogen fx vil have indisk og andre vil have traditionelt dansk.

Astrid Mischorr-Boch, 14, skoleelev

DEN FLOTTESTE GÅTUR?

Naturen og vestenvinden var virkelig noget af det, jeg savnede, da jeg boede i København. Vi kommer en del i Marbæk Plantage, hvor vi bestiger det gule bjerg, går tur i skoven eller tager ned på stranden.

Michael Tangaa, 40, indretningseksper

DEN SJØVESTE LEGEPLADS?

Vi kan rigtig godt lide at tage færgen over til Fanø, hvor der er en rigtig god naturlegeplads midt på øen.

Maja Steendorph, 30, læge

DET BEDSTE STED AT NYDE EN MADPAKKE?

Hvis vi vil til stranden, tager vi typisk ud til de fire hvide mænd – eller kører til Vejers Strand, der ligger en halv times kørsel herfra. Af grønne områder er vi især glade for Vognsbøl-parken og Nørreskoven, hvor Dyrehaven ligger i udkanten. Østskoven er også et dejligt sted.

Lasse Toft Eriksen, 40, organist

DEN HYGGELIGSTE SØNDAGS-UDFLUGT?

Hvis ikke vi tager til Fanø eller Blåvand, tager vi i Hjerting Strandpark eller Marbæk. Vi har noget af Danmarks smukkeste natur her i området.

Henrik Bruun, 36, møbeldesigner

BYENS BEDSTE PARK?

Jeg vil helt klart anbefale IC Møllerparken, der ligger i nærheden af biblioteket. Det er et dejligt sted!

Astrid Mischorr-Boch, 14, skoleelev

DET BEDSTE STED AT GRILLE?

Om sommeren tager vi tit i Vognsbølparken for at spille bold og grille med venner.

Christian Dragin-Jensen, 33, klyngechef

MAD OG
DRIKKE

KULTUR OG FRITID

DET FEDESTE SPILLESTED?

Vi kommer rigtig meget på Huset Esbjerg, hvor der bl.a. er "jam" hver tirsdag. Det er fedt som studerende at have et sted at mødes og spille. Vi tager også tit til koncerter på Tobakken og Konfus. Konfus er lidt undergrund, hvilket er en god pendant til fx Musikhuset, der fokuserer mere på de store forestillinger. Og så kommer vi også indimellem på X-perimentet, som er en slags åben scene.

Ellen Østervig Bathum, 23, musiker og konservatorie-studerende

FÆLLESSKAB?

Noget af det fede ved Esbjerg er, at her er alle former for sportsklubber og -foreninger. Uanset om man er interesseret i tennis, løb, curling eller vandsport, så kan man finde andre med samme interesse. Det er en meget aktiv by. Jeg er selv medlem af tennis- og golfklubben.

Ieva Dragin Jensen, 32, Strategic Sourcing Buyer

DET BEDSTE STED AT FORKÆLE SIG SELV?

Når min mand og jeg har bedsteforældre på besøg til at passe vores søn, er vi rigtig glade for spa'en på Hvidbjerg Strand i Blåvand. Det er et virkelig lækkert sted, hvor man bl.a. kan sidde i boblebad med udsigt over Vesterhavet.

Maja Steendorph, 30, læge
DET MEST SOCIALE

DE BEDSTE KULTUROPLEVELSER?

Vi har været i "Den Lille Biograf", der er en del af Huset og viser lidt smallere film, et par gange. Vi er også ret glade for at tage på Esbjerg Kunstmuseum.

Trine Toft Eriksen, 41, musikskolelærer

DE HYGGELESTE BØRNEARRANGEMENTER?

Vi kommer rigtig meget på hovedbiblioteket – der er vi næsten ugentligt. Da børnene var små, var det for at bruge legerummene; nu er det for at høre foredrag eller bare sidde og læse. Når efterårskataloget kommer fra biblioteket, plejer jeg altid at holde øje med, hvad der kommer af koncerter og arrangementer. Vi har bl.a. været til fantasy-festival, foredrag og børnekoncerter.

Christina Mischorr-Boch, 38, koordinator

Foto: Lars Gejl

UDFORSK VADEHAVET

Nationalpark Vadehavet, der i 2014 blev erklæret UNESCO verdensarv, gemmer på en lang række sjove, fascinerende og lærerige oplevelser for både store og små.

Læs mere på næste side

Foto: Nationalpark Vadehavet

VADEHAVETS DELIKATESSE

Når der er lavvande i Vadehavet, kan man samle friske østers – en af verdens mest udsøgte delikatesser – helt gratis. En god huskeregel er, at man kan samle østers i alle måneder, der indeholder bogstavet R. Det anbefales at tage med en guide, der kender Vadehavet og de bedste østersbanker. Guiden kan samtidig levere tips og tricks til den efterfølgende tilberedning – enten på stranden eller hjemme i køkkenet. Ud over guidede østersture afholdes der i løbet af efteråret en lang række arrangementer, hvor man kan blive klogere på den eksklusive spise; bl.a. Oyster Trophy Week og Fanø Østersfestival, der begge finder sted i uge 42 og typisk byder på alt fra pop-up restauranter, food trucks og madmarked til champagnesmugning og foredrag om østers og erotik.

[Se mere på vadehavsoesters.dk](#) og [nationalparkvadehavet.dk](#)

Foto: Colin Seymour

DET USYNLIGE MUSEUM

Bunkermuseet TIRPITZ i Blåvand har forvandlet en historisk, tysk bunker fra anden verdenskrig til et nytænkende arkitektonisk kompleks af beton, stål og glas. Museet er tegnet af BIG Bjarne Ingels Group og er skabt, så det går i ét med klitlandskabet, hvorfor TIRPITZ også kaldes "det usynlige museum". I de fire underjordiske gallerier kan man opleve både permanente og skiftende udstillinger om anden verdenskrig og vestkystens historie – bl.a. med en 4D-forestilling, der finder sted hver anden time. Samtidig huser museet en af Vesteuropas største samlinger af rav. Fra den nye museumsbygning går en tunnel ind i den historiske, gamle bunker, hvor man via skygespil kan opleve, hvordan livet i bunkeren – der aldrig kom i brug – ville have været.

Museet har vundet en af USA's største arkitekturpriser - '2019 Institute Honor Awards for Architecture'.

[Se mere på tirpitz.dk](#)

Foto: Adam Mørk

GENNEM TRÆK-FUGLENES ØJNE

På Vadehavscentret uden for Ribe kan man blive klogere på Vadehavet og dets mange trækfugle. Centret genåbnede i 2017 efter en større renovering og udvidelse, der har gjort den stråttækte bygning dobbelt så stor. De mange interaktive udstillinger betragter Vadehavet gennem trækfuglenes øjne, og i de forskellige rum kan man blive klogere på landskabet omkring og dyrelivet i Vadehavet. Eksempelvis huser centret en installation, hvor gæster kan blive en del af de store trækfuglesværme og få følelsen af at flyve med hen over Vadehavet. Samtidig er der flere kreative værksteder, hvor man bl.a. kan eksperimentere med vingefang og flyvelængde, bygge sanddiger, lære om fuglenes anatomi og fødekæder eller eksperimentere med vand og saltindhold.

[Se mere på vadehavscentret.dk](#)

Foto: Vadehavscentret

VADEHAVET I MØRKE

Cirka tre gange årligt er der mulighed for at opleve livet i Vadehavet i mørke, når Vadehavscentret arrangerer guidede vandreture tværs over havbunden midt om natten. Sammen med en naturvejleder går man i roligt tempo den 6-7 km lange tur fra Mandø til fastlandet iført gummistøvler og stopper op og lytter undervejs. Mange vadehavsfugle kan nemlig sagtens orientere sig i blinde og går ikke til ro med solen, som mange tror. På turen kan man derfor være heldig at gå tæt forbi tusindvis af gæs, der græsser på strandengen – eller opleve naturfænomenet morild, der gør vandet og goplerne næsten selvlysende. Naturvejlederen finder vej ved hjælp af GPS og bruger kun den medbragte lommelygte, hvis det bliver nødvendigt. Efter den 3-4 timer lange gåtur serverer Vadehavscentret en portion varm suppe, inden deltagerne kører hjem i seng et par timer over midnat.

[Se mere på vadehavscentret.dk](#)

Foto: Lars Gejl

DANSENDE NATUR-FÆNOMEN

To gange om året danser tusindvis af stære hver aften i store sværme hen over aftenhimlen uden for Danmarks ældste by, Ribe, i jagt på deres fælles natsteder. Ribe er et af de eneste steder i Skandinavien, man kan opleve så store flokke af dansende trækfugle. Om efteråret samles de i marsken for at få sul på kroppen på vej mod deres vinterresidens – og til foråret dukker de op igen på vejen hjem. Naturfænomenet fik i 70'erne betegnelsen "sort sol", fordi de store, sorte sværme af fugle i nogle tilfælde kan gøre solen helt sort. De bedste perioder at opleve sort sol er henholdsvis fra slut marts til start april samt september og oktober. Det anbefales at tage ud med en naturvejleder, som kender stærene og ved, hvor de store sværme opholder sig. Typisk varer oplevelsen mellem 1½-2 timer, fra de første stære kommer flyvende, til solen er gået ned. Ud over stærene finder også mange andre trækfugle vej til Vadehavsområdet i efteråret – eksempelvis de arktiske gæs, hvis dans på himlen kaldes "grå sol".

[Se mere på naturstyrelsen.dk](#)

Foto: Thomas Skjold

VINDBLÆSTE FESTIVALER

Den friske vestenvind har gjort de brede strande ud til Vadehavet til et yndet udflugtsmål for drageentusiaster i alle aldre, og på en dag med god vind kan man ofte se farverige drager boltre sig på himlen. Hvert år i juli og september kan man endda opleve nogle af verdens dygtigste dragebyggere og -flyvere i aktion. Her samles tusindvis af drageflyvere på henholdsvis Fanø og Rømø, når øerne er værter for hver sin dragefestival, der begge er blandt Europas største af slagsen. Her dyster fantasifulde drager i alle former og farver om at blive den smukkeste og bedste drage. Festivalprogrammerne byder ud over de fascinerende drageflyvningskonkurrencer også på en lang række aktiviteter for tilskuerne.

[Se mere på visitfanoe.dk](#) og [romo.dk](#)

FAMILIE

FAMILIE VED ET TINDER-TILFÆLDE

Takket være en kombination af Tinder og tilfældigheder fandt Maja Steendorph fra Odense og Nema Rahin fra Aarhus – der i dag er ægtefæller og forældre – vej til Esbjerg, hvor de nu har både karrierer og parcelhus.

I det nybyggede, sandfarvede murstensparcelhus 25 minutters cykeltur nord for Esbjerg tager Maja Steendorph, 30, imod mig i døren. Inde i den højloftede stue sidder 26-årige Nema Rahin på skumgummi-legegulvet med parrets 11 måneder gamle søn, Nohr. I 2015 var de begge studerende i henholdsvis Odense og Aarhus og kendte endnu ikke hinanden. I dag har de villa, vielsesringe og fuldtidsjobs – og er blevet forældre.

– Da jeg skulle i gang med min KBU – Klinisk Basisuddannelse – trak jeg et "middelgodt" nummer. Så jeg valgte Sydvestjysk Sygehus, fordi jeg havde hørt rigtig godt om deres uddannelsesmiljø for nyuddannede. Samtidig havde jeg brug for at komme ud til noget hav – det havde jeg savnet, fortæller Maja,

der er opvokset på Langeland, men har studeret medicin i Odense.

Derfor rykkede hun i sommeren 2015 mod Esbjerg. I september samme år satte hun sin Tinder-rækkevidde på maks og fandt helt tilfældigt Nema, der på daværende tidspunkt boede i Aarhus, på den populære dating-app:

– Jeg var lige kommet hjem fra tre måneders rejse i Asien efter at have afsluttet min uddannelse og var på daværende tidspunkt jobsøgende. Og kun fire måneder og adskillige togture senere valgte jeg at flytte ned til Maja i Esbjerg, beretter Nema, der er uddannet diplomingeniør i sundhedsteknologi.

Hjælp fra tilflytterservice

Med hjælp fra Esbjerg Kommunes tilflytterservice fik Nema allerede inden flytningen et vikariat som projektleder hos Esbjerg Sundhedscenter. Da vikariatet udløb, valgte han at deltage på Karrieremesse Esbjerg, hvor han faldt i snak med en medarbejder fra Vestfrost Solutions. Her er han i dag ansat som innovationsmanager i deres biomedical segment, der laver køle- og fryseskabe til sundhedssektoren.

– Når jeg sammenligner med mine venner, har jeg en fornemmelse af, at jeg har mere ansvar i dette job, end jeg ville have fået i en tilsvarende stilling

i fx Aarhus eller København, vurderer Nema.

Nogenlunde samtidig med Nemas jobstart begyndte Maja sin anden introduktionsstilling i arbejdsmedicin. Og inden hun gik på barsel med Nohr i september 2017, nåede parret på kun én uge at blive gift på stranden i Blåvand med den nærmeste familie som vidner og at købe det hus, som de flyttede ind i maj 2018 – et halvt års tid efter, Nohr kom til verden – og hvor de har inviteret EnergiMetropol på kaffe, knækbrød og dadler.

Frihed under ansvar

I dag er Maja tilbage i kitlen på Sydvestjysk Sygehus, der har omkring 33.000 indlæggelser samt 390.000 ambulante besøg hvert år – og er blandt Esbjergs største arbejdspladser.

– Her er en rigtig god bemanding, og det er et meget trygt sted at være: Der er altid en speciallæge, man kan ringe til for at få hjælp. Hvis jeg sammenligner med, hvad mine medstuderende, der har været andre steder, fortæller, så er der på Sydvestjysk Sygehus mere tid og overskud til, at jeg kan tilegne mig de kompetencer, jeg har interesse for. Jeg skal ikke bare udfylde journaler i otte timer. Samtidig har jeg enormt meget frihed under ansvar. Det er virkelig en dejlig arbejdsplads, siger hun.

It's a Match!

Maja and Nema have liked each other.

ISHOCKEY-ARENA MED INTERNATIONALT FORMAT

En ny, topmoderne is-arena i Esbjerg skal fremover danne rammen om ishockeyoplevelser fra allerøverste hylde. Den nye arena er et epokegørende skridt for sportsgrenen, der på mange måder er synonym med Esbjerg.

ISHOCKEY Esbjerg Energy er et dansk professionelt ishockeyhold i Metal Ligaen. Holdet spiller sine hjemmekampe i Granly Hockey Arena som oprindeligt blev bygget i 1976, og kapacitetsmæssigt er den tredjestørste ishockeyhal i Danmark (4.378 tilskuere). Esbjerg Energy har vundet DM-guld 7 gange og var den første jyske klub til at hjemtage et DM guld.

Ved sportshallerne Blue Water Dokken i Esbjerg finder jeg det lille klubhus. Bag de halvåbne vinduer kan man høre højrøstede, grinende mandestemmer. De viser sig at komme fra en gruppe veltrænede, unge mænd iført træningsbukser og klipklapper, der i samme nu kommer ud ad døren. De er alle en del af ishockeyholdet Esbjerg Energy, der denne torsdag morgen har deres daglige morgentræning, fortæller Peder S. Krogsgaard, direktør i Esbjerg Energy, som tager imod mig på spillernes hjemmebane et stenkast fra klubhuset. Her har en renovering og tilbygning i starten af 2019 forvandlet den eksisterende skøjtehal til en topmoderne is-arena i internationalt format.

– I alt har vi nu 2568 siddepladser og 1810 ståpladser. Vi har bl.a. bygget en

ny, transparent lounge med plads til 450 spisende gæster og direkte adgang til VIP-tribunen. Dermed har vi fået et topmoderne anlæg med potentiale til at tiltrække internationale ishockeykampe, forklarer Peder S. Krogsgaard, mens han fra loungeområdet, hvor vi sidder, peger over mod de mange tilskuerpladser og boder:

– Helt lavpraktisk er det også sådan, at man nu kan købe mad og drikke derinde – så man ikke på noget tidspunkt behøver forlade hallen.

Esbjergensisk sportsgren

Selvom den esbjergensiske is-arena ved siden af Blue Water Dokken er ny, er byens ishockey-tradition det stik modsatte. Esbjergs første ishockeyklub så dagens lys i 1964.

– Ishockey har altid spillet en stor rolle i Esbjerg, og det er på mange måder en del af byens kultur. Esbjerg har været med, lige siden ishockeyen kom til Danmark, og mange hæderkronede spillere er her fra byen – bl.a. Kjeld Bjerrum, der er optaget på Dansk Ishockey Unions Hall of Fame. På mange måder kan man nærmest kalde ishockey for en esbjergensisk sportsgren. Det er selvfølgelig gået lidt op og ned gennem årene, sådan er det jo med sport, men Esbjerg har gennem tiden været en af de mest vindende klubber i Danmark, beretter Peder S. Krogsgaard, og kigger over mod mesterskabs-skiltene, der hænger over tilskuerpladserne nede i hallen.

Et skridt på vej mod Tyskland

Og ganske ligesom ishockeyholdet er en vigtig del af Esbjerg, er Esbjerg også

en vigtig del af ishockeyholdet. Mange af Esbjerg Energys spillere er nemlig lokale esbjergensere, der er startet i klubben som drenge.

– Siden den nuværende klub blev dannet i 2013 og frem til i dag, har knap halvdelen af spillerne hvert år været af "egen avl". Det er vores fornemste opgave at sørge for, at esbjergenserne fortsat ønsker at spille ishockey, så vi kan blive ved med at skabe vores egne talenter. Antallet svinger selvfølgelig fra årgang til årgang, så vi skal derfor også trække andre dygtige danskere til Esbjerg for at spille. I den forbindelse har vi stor gavn af den såkaldte Esbjerg-ordning, der giver mulighed for at kombinere eliteidræt og uddannelse i Esbjerg, forklarer direktøren om sammensætningen af spillere, der også tæller udenlandske profiler:

– Vi er kendt for at foretrække nordamerikanske spillere. Det er den spillestil, træneren har valgt. Og selvom Danmark ikke er det mest lukrative sted i verden at komme til som god ishockeyspiller, er vi i Esbjerg blevet kendt for at udvikle spillerne, så de kan komme videre til de større ligaer. Mange spillere i den bedste og næstbedste tyske række har fx tidligere spillet i Esbjerg. Og det ved spillerne godt; hvis ikke de kan komme til Tyskland, vil mange af dem gerne spille i Esbjerg et par år, afslører han.

Epokegørende arena

Med den nye arena som træklepladser har Peder S. Krogsgaard store forventninger til ishockeyens fremtid i Esbjerg.

– Man startede jo med at spille udendørs, inden man fik en boble over

isen. Og i midten af 70'erne byggede man så den arena, der har været brugt til og med 2018. Så den nye arena er en ny epoke. Nu har vi faciliteter, der matcher dem, håndbold- og fodboldspillerne i Esbjerg har. Nu kan man opleve ishockey på det allerhøjeste niveau, vi kan præstere i Danmark, her i Esbjerg, fastslår direktøren, hvis vision for klubben er klart defineret:

– Vores målsætning er at forblive den førende ishockeyklub i Danmark – både sportsligt og økonomisk! ■

VILD MED SPORT?

FODBOLD Superligaholdet Esbjerg fB har hjemmebane på Blue Water Arena med plads til 17.000 tilskuere. Klubben har været med i toppen af dansk fodbold siden 1950'erne med enkelte perioder udenfor landets bedste række.

HÅNDBOLD Der er mange gode muligheder for at opleve topsport i Esbjerg. De kvindelige håndboldspillere på Team Esbjerg spiller i landets bedste liga. Holdet har hjemmebane på Blue Water Dokken, der har plads til omkring 2.500 tilskuere.

Det lokale herrehåndboldhold, Ribe-Esbjerg HH (REHH) spiller ligeledes i den bedste mandlige række. Halvdelen af hjemmekampene spilles i Blue Water Dokken, mens den anden halvdel spilles i Centex IT Arena i Ribe.

VESTKYSTLØBET Vestkystløbet er et af mange motionsløb i området. Over 6.000 deltager hvert år, og løbet samler familier, kollegaer og venner omkring ruter fra 910 meter børneløb til 9,2 km.

MOUNTAINBIKE Områdets natur skaber oplagte rammer for at køre mountainbike og have et aktivt fritidsliv. Der er lagt mountainbikespor ud i Marbæk plantage tæt på Esbjerg og i mange af byerne i området.

EN MUSIKALSK HVERDAG

Musikken er en stor del af familien Mischorr-Bochs liv. Især for de to døtre Astrid og Ella, der går i en særlig kulturtalentklasse og derfor spiller og synger i både skolen og fritiden.

I den klassiske, røde murer-mestervilla med hvidmalede dannebrogsvinduer – en kort cykeltur nord for Esbjerg – sidder familien på fem samlet i stuen. Et stort sort klaver fylder den ene endevæg og ser bestemt ikke ud til at stå ubrugt hen. Denne onsdag eftermiddag er det dog ikke klavermusik, der fylder rummet, men derimod snorken fra familiens 10 år gamle hund, der ligger under spisebordet og nyder selskabet.

Foruden hunden Nemo samt katten Skævben huser boligen, der nærmest har skoven i baghaven, forældrene Christina og Anders Mischorr-Boch på hhv. 38 og 39 samt børnene Astrid, 14, Ella, 12, og Arthur på 6. Og trods en fyldt kalender er det lykkedes at samle hele familien et par timer – inden Astrid senere på eftermiddagen skal spille med Esbjerg Ungdomssymfoniorkester.

Betaget af blæseinstrumenter

Astrid og Ella har spillet musik nærmest lige så længe, de kan huske. Allerede da de kun var et par år gamle tog deres mor nemlig de to søstre med i musikalsk legestue på Esbjerg Kulturskole. Og til en skolekoncert i 1. klasse begyndte 8-årige Astrids musikhjerte at banke for blæseinstrumenterne.

– Der var en, der spillede trækbasun, men det kunne jeg ikke selv starte på, fordi det kræver en vis størrelse og en vis længde arme. Så jeg måtte finde et alternativ, fortæller hun, mens moren supplerer:

– En dag kom Astrid hjem og sagde: "Nu ved jeg det. Jeg skal spille Obo!" Vi vidste ikke, hvad det var, så vi måtte lige ind på YouTube, forklarer Christina mens hun grinende tænker tilbage på de første gange, Astrid skulle øve derhjemme:

– Man starter med at øve med et plastkrør, og det lyder en smule specielt. Så vi var nødt til at lukke hunden ud i haven – og vi var faktisk en smule bekymrede for om Arthur, der dengang var inde i min mave, skulle få høreskader.

Ikke længe efter startede lillesøster Ella på tværføjte. Siden da har søstrene spillet og sunget adskillige koncerter –

både sammen og hver for sig. Begge har sunget i henholdsvis Syddansk Musik-konservatoriums korskole og pigeor, men de er stoppet for at prioritere deres instrumenter – og få tid til henholdsvis fodbold, som Ella også spiller, og ungdomssymfoniorkestret, hvor Astrid er startet i år. I weekenderne kan Astrid også opleves i kirkekoret.

I mellemtiden er Arthur, der går i 0. klasse, begyndt i musikalsk forskole, hvor han indtil videre både har forelsket sig i trommer, obo, saxofon og trompet.

Musik i både folkeskolen og fritiden

Med musikalsk talent i årene var det oplagt for søstrene at starte i Urbanskolens kulturtalentklasse, der er et folkeskoletilbud til elever i 7.-9. klasse. Her inkorporerer folkeskolelærerne elevernes kunstneriske evner – inden for musik, billedkunst, ballet eller teater – i elevernes almindelige undervisning, ligesom de har fire timers kulturfag hver uge.

Ved siden af skolen går Astrid og Ella begge til musikundervisning tre eftermiddage om ugen. Foruden soloundervisning har de både teori- og hørrelære og sammenspilhold, fordi de er optaget på kulturskolens talentlinje. Herudover skal der også afsættes tid til koncerter og øvetimer. Pigerne føler dog ikke, de mangler tid til at se deres venner.

– De fleste af vores venner går også på Kulturskolen, så når jeg fx skal til orkester, så er det jo også for at være sammen med mine venner der, siger Astrid.

Selvtillid og fællesskab

Selvom søstrene tydeligvis har musikalsk blod i årene, er det forældrene noget helt andet, der gør Kulturskolen fantastisk.

– Man møder alle typer på Kulturskolen, og det er godt at give børnene med videre i livet. At man ikke behøver være "mainstream" for at være ok. Samtidig giver musikken dem selvtillid. Og så er det fedt at se dem fordybe sig i noget; i en tid, hvor alt går meget hurtigt, fortæller Anders.

OM KULTUR- TALENTKLASSEN

Som det første sted i landet oprettede man i 2016 den første kulturtalentklasse på Urbanskolen i Esbjerg i samarbejde med Esbjerg Kulturskole og Statens Kunstfond. Kulturtalentklasserne er et kommunalt tilbud til elever i 7., 8. og 9. klasse, der får mulighed for at fordybe sig i ballet, billedkunst, musik eller teater som en del af folkeskoleundervisningen. Der er ikke krav til elevernes faglige niveau, men der forventes en høj motivation.

OM ESBJERG KULTURSKOLE

Esbjerg Kulturskole tilbyder undervisning i musik, billedkunst, teater og ballet for børn og unge – og skolen er velbesøgt: Esbjerg er den by i landet, hvor der er flest kulturskoleelever per indbygger.

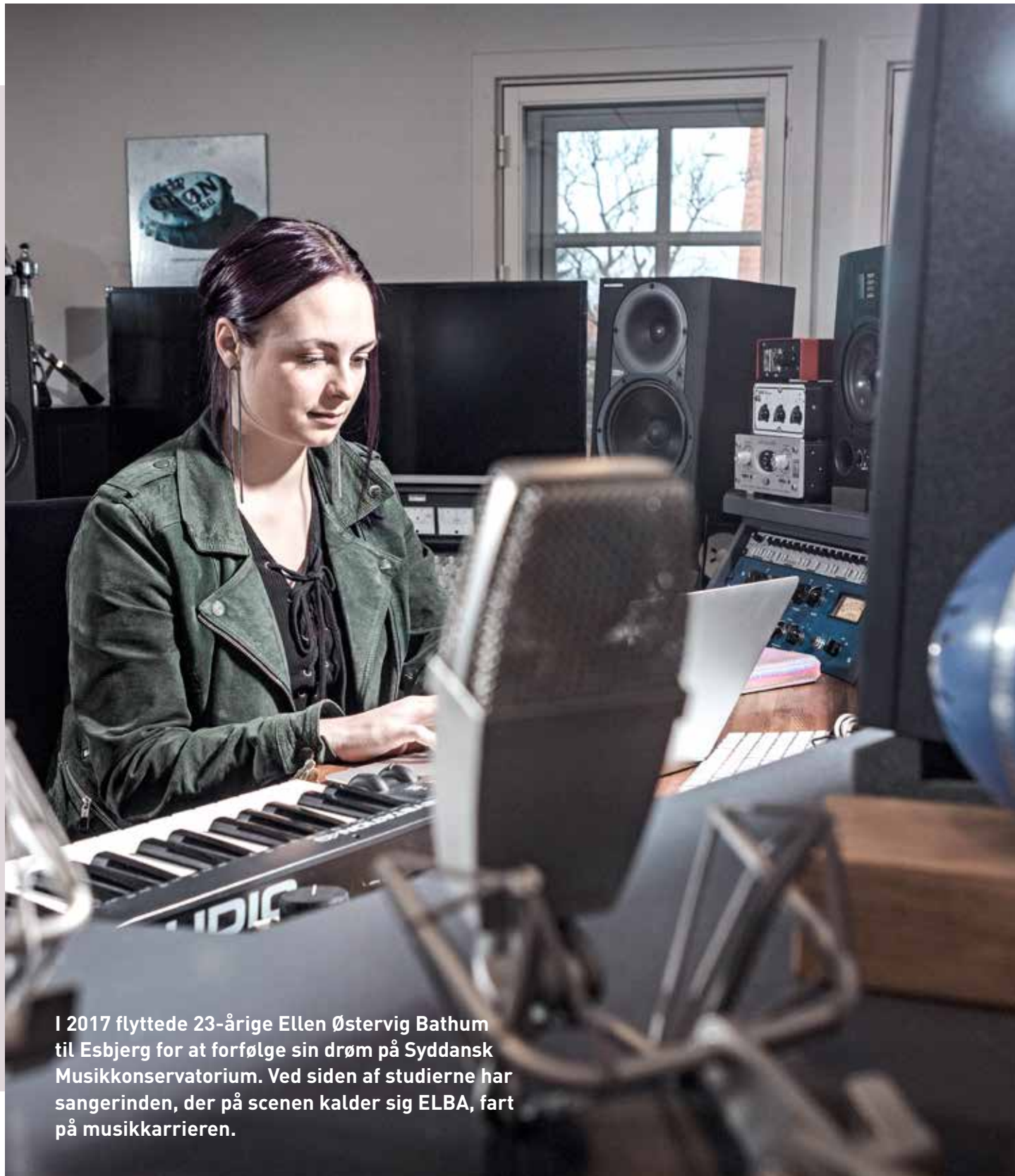
Konservatorium eller skolelærer?

Når man spørger de unge musikere om deres fremtidsdrømme, er storesøsteren den mest afklarede:

– Jeg skal på Orkesterefterskolen, derefter på Esbjerg Gymnasium, og så tror jeg, jeg skal på MGK; et musikalsk grundkursus, hvor man kan fordybe sig ekstra meget i musikken. Det er et springbræt til konservatoriet. Drømmen ville jo være, hvis jeg kunne spille obo i et symfoniorkester eller rejse til udlandet og spille, fortæller Astrid.

KONSERVATORIE- STUDERENDE

MED KOMET-
KARRIERE

I 2017 flyttede 23-årige Ellen Østervig Bathum til Esbjerg for at forfølge sin drøm på Syddansk Musikkonservatorium. Ved siden af studierne har sangerinden, der på scenen kalder sig ELBA, fart på musikkarrieren.

23

-årige Ellen Østervig Bathum er med sit lysilla hår og sin mørkegrønne ruskindsbikerjakke et farverigt indslag mellem det sorte klaver, den mørke tavle og de klassiske træmøbler i det klasselokale på Syddansk Musikkonservatorium, hvor EnergiMetropol har sat det unge musiktalent i stævne. Her bruger Ellen – eller ELBA, som hun kalder sig på scenen – nemlig en stor del af sine vågne timer.

Omfavner processen

Karismatiske Ellen er opvokset i Thisted med sine forældre og to lillebrødre. Faren var bankdirektør, moren sygeplejerske, og familien har ingen tradition for – eller rødder i – musikken. Alligevel fandt den hurtigt vej til Ellens liv.

– Ingen i min familie synger eller spiller, men jeg har altid elsket at synge. Så da jeg var seks år og fik musik i folkeskolen, startede jeg til klaverundervisning. Og som tolvårig begyndte jeg også til sangundervisning, forklarer den unge musiker, der tog det første skridt på den musikalske karrierevej allerede i 8. klasse:

– Jeg fik tilbud om at komme i praktik på konservatoriet i København. Der gik det op for mig, at jeg kunne gøre musik til min levevej.

Musikken i fokus

Efter gymnasieårene i Thisted startede Ellen på MGK (Musikalsk Grundkursus) i Holstebro – et konservatorieforberedende kursus.

– Jeg gik i Holstebro i to år, inden jeg flyttede til København for at udforske musikmiljøet derovre. Året efter søgte jeg så ind på konservatoriet i både København, Aarhus og Esbjerg. Og så endte jeg her, fortæller musiktalentet, der flyttede til Esbjerg i 2017 uden at kende et øje.

– Jeg havde aldrig været her før. Men jeg var ikke bange for at flytte hertil. Jeg har altid taget udgangspunkt i, at musikken er mit fokus. Uanset hvad, skulle jeg bare den her vej. Og jeg er blevet glad for det. Især naturen. Jeg tager fx tit færgen til Fanø bare for at gå

en tur. Det er mit frirum, hvor jeg ikke behøver forholde mig til noget som helst andet end min sang, forklarer hun.

Plads og værktøjer til at realisere drømme

Selvom det på mange måder var et tilfælde, at Ellen fandt vej til Esbjerg, er hun i dag glad for at være blandt de cirka 260 studerende på Syddansk Musikkonservatorium (SMDK), der fysisk har til huse i henholdsvis Odense og Esbjerg – og har omkring 100 timelærere tilknyttet.

– Det er megafedt at studere i Esbjerg, fordi der virkelig er plads til én her. Vi får super-kompetent undervisning, samtidig med at vi får de værktøjer og den tid, vi skal bruge på at realisere vores egne drømme som udøvende musikere eller på at føre andre musikalske projekter ud i livet, fortæller sangerinden, hvis dage primært består af toner og melodier.

– Vi har omkring tolv timers undervisning om ugen, så ikke ret meget er skema-lagt. Men jeg bruger rigtig meget tid på musik. Når jeg står op om morgenen, øver jeg i cirka to timer. Så skriver jeg måske sange en times tid, inden jeg tager til undervisning. På den måde går de fleste hverdage, forklarer hun.

Ikke kun sjov og ballade

Ved siden af hverdagen på konservatoriet bruger Ellen også en del weekender på henholdsvis at skrive sange samt at spille koncerter. I november 2018 udgav hun også sin første studioindspillede single. Men selvom Ellens barndomsdrøm er godt på vej til at gå i opfyldelse, er det ikke sjov og ballade det hele. Og det er netop udgangspunktet for hendes bedste råd til andre unge med musiker-drømme:

– Hvis du brænder for det, så skal du gå efter det. Man kan altid efteruddanne sig senere, hvis det bliver nødvendigt. Men man skal også være opmærksom på, at der er forskel på at være interesseret i musik – og så at have så stor en passion, at man vil gøre det til sin levevej. Når det bliver et erhverv, er det ikke lige sjovt hver dag. Det skal man gøre op med sig selv, slutter hun. ■

„Jeg arbejder dobbelt så mange timer hver uge, men det her er tusind gange federe.“

BÆREDYGTIGHED PÅ MENUEN

Med inspiration fra sine 13 år i London har Ea Gram-Rankin skabt Rankin Park: en urban oase indrettet udelukkende med genbrugsmøbler og med grøntsager, økologi og minimalt madspild på menukortet.

Da jeg træder ind i indgangspartiet og gennem de gamle sprossevinduer ser de mørke træmøbler, høje kaktusser og rå murstensvægge, føler jeg mig henført til en kaffebar i London eller Berlin. Det glade "Hej, velkommen til!" fra den lyshårede kvinde bag baren beklædt med mintgrønne metrofliser minder mig dog om, at jeg er i Danmark. Mere præcist Skolegade 43 i Esbjerg, hvor Rankin Park slog dørene op i 2017.

På den store tavle ved baren står dagens menu, der også fremvises på farverige marokkanske fade i glasdisken; fire forskellige salater, en tærte samt et lille udvalg af kager. Til venstre for baren står et sofaarrangement med uens, grønne veloursofaer. Bag den ene hænger et gammelt vægur i teaktræ.

– Det har vi fået af en gæst, der fandt det på loftet, fortæller 35-årige Ea Gram-Rankin – den lyshårede kvinde, der tidligere stod bag baren. Hun er idekvinden til og ejeren af Rankin Park.

Historierne om hvert møbel fortsætter, som hun viser mig rundt: Bordene er træbænke fra byens gamle badmintonhal. Skillevæggene har en lokal håndværker muret på stedet af genbrugs-mursten og -vinduer. Krystallysekronen i indgangspartiet er fundet i en lade. Mælkekanderne er fra en lokal keramik. Der er ikke én ting i lokalet, der er udvalgt tilfældigt.

– Det har været vigtigt for mig at finde alle ting og leverandører så lokalt som muligt, forklarer Ea.

London tur-retur

Ea er født i Esbjerg men flyttede til London efter gymnasiet, hvor hun mødte sin mand, André, der oprindeligt er fra Sydafrika. I 2014 flyttede parret sammen til Esbjerg – og Ea forlod dermed sit job som salgschef i teknologibranchen:

– Efter vi fik vores søn i 2013 kom alt til at handle om at besøge familie og rejse mellem London, Esbjerg og Cape Town – og det var svært at få til at gå op med vores arbejdsliv. Så vi blev enige om at flytte. Og med tanke på hvilke værdier,

vi gerne ville give vores børn, valgte vi Esbjerg frem for Sydafrika, forklarer Ea, der var på barsel, da familien flyttede.

Fra drøm til virkelighed

Efter barslen fik Ea job i Esbjerg – men hun følte sig ikke på rette hylde. Og da hun efter nogle år gik på barsel med datteren Mila, begyndte drømmen om at åbne sin egen cafe – en drøm, der havde spiret i over ti år – at vokse og slå rødder.

– Vi har altid været glade for at gå ud at spise og altid sagt "på min cafe skal det være sådan og sådan". På en ferie til Grækenland i 2016 tog vi så en notesbog med, for nu skulle vi skrive fordele og ulemper ned og aflive den her cafe-drøm én gang for alle. Men jo mere vi talte om det, jo stærkere blev vores koncept, fortæller Ea, der efter hjemkomsten bl.a. tog kontakt til en ejendomsmægler.

– Jeg vidste med det samme, at det var dét, siger Ea om lokalet i Skolegade 43, der dog så meget anderledes ud end i dag:

– Der var lilla vægge og blåt gulv og hverken køkken eller toiletter – det var bare ét stort rum. Så vi startede helt fra bunden med brandisolering og udsugning, skillevægge osv., siger Ea, mens hun viser mig ud i gårdhaven bag cafeen, hvor der ud over træborde og -stole også er en sandkasse til børnene.

Børn og barnevogne er nemlig meget velkomne på Rankin Park, der også har en legekrog med malebøger og dvd-film. Faktisk er det også på mange måder sønnen Mason, der har været inspiration til menukortet.

– Mason har slem allergi, og det har været svært for os, når vi ville spise

ude. Derfor er det vigtigt for mig også at kunne servere lækker mad til folk med allergi eller en bestemt kostretning. Vi har stort fokus på ernæring – og kvalitet frem for kvantitet, forklarer Ea, der køber så mange råvarer som muligt økologisk og lokalt og samtidig fokuserer på at minimere madspild.

Mere end en salatbar

Selvom grøntsager har hovedrollen på menukortet, er Rankin Park dog meget mere end en salatbar: Ea og personalet serverer også brunch, kaffe, vin og cocktails – alt sammen efter devisen "kvalitet frem for kvantitet":

– Vores økologiske kaffe køber vi af en, der selv rister bønnerne her i

Esbjerg, og vores lille udvalg af vine er fra sydafrikanske vingårde, vi selv har besøgt. Vil man ikke have en flaske, kan man bestille de fleste vine på glas – og man er velkommen til at smage, inden man bestiller, forklarer Ea, der ser det som sin fornemste mission at give sine gæster femstjernet service, selvom stemningen er helt nede på jorden.

– De skal have det mindst lige så godt her som derhjemme – og maden skal være bedre end det, man selv kan lave. Samtidig har det været vigtigt for mig at skabe en atmosfære, hvor man kan komme hinanden ved, og hvor det er tilladt at tale med sidemanden. Det gør man ikke så meget i Danmark. Det savner jeg ved London, forklarer Ea. ■

„Vores økologiske kaffe køber vi af en, der selv rister bønnerne her i Esbjerg, og vores lille udvalg af vine er fra sydafrikanske vingårde, vi selv har besøgt.“

KUNST-HISTORIKERENS DRØMMEJOB

Hvert år byder Esbjerg Kommune mere end 5.000 tilflyttere velkommen – fra Danmark og fra resten af verden. Kunsthistoriker Josephine Nielsen-Bergqvist, der rykkede fra København mod Ribe i 2015, er én af dem.

En udstilling på Den Hirschsprungske Samling i København i 2009 åbnede kunsthistoriker og museumsinspektør Josephine Nielsen-Bergqvists øjne for Ribe. Udstillingen bestod nemlig af værker udlånt fra kunstmuseet i Danmarks ældste by.

– Det var en samling, jeg gerne ville beskæftige mig med. Og da jeg ikke som sådan havde noget, der bandt mig i København, besluttede jeg mig for at sende museet en uopfordret ansøgning, fortæller 31-årige Josephine, der er opvokset i Ringsted og blev færdiguddannet fra Københavns Universitet i 2014.

Selvom hun ikke kendte noget til hverken byen eller området, skiftede Josephine derfor – da hun fik en positiv tilbagemelding fra Ribe Kunstmuseum – andelsboligen på Amager ud med en lejlighed i Ribe i foråret 2015.

God tid til serier?

– Jeg havde en forventning om, at jeg nok ville få rigtig god tid til at se serier og skrive blogs i min fritid, når

jeg flyttede til Vestjylland. Men der gik ikke lang tid, før jeg blev en del af Ribes foreningsliv. Jeg har fx altid spillet saxofon og startede derfor med at tage kontakt til byens bigband, siger Josephine, der i dag er afsted til fritidsaktiviteter og arrangementer mindst tre hverdagsaftener om ugen:

– Ud over at spille i Big Band Ribe har jeg meldt mig til langbuebueskydning på Vikingecentret og er med i beboerforeningens bestyrelse. I weekenden benytter jeg mig ofte af et af de mange kulturelle arrangementer i byen. Netop byens mangfoldige kulturliv har overrasket den københavnske tilflytter positivt:

– Ribe er på mange måder en skæg by, for selvom den er lille og ligger i Vestjylland, så er det alt andet end en provinsby. Byen er fyldt med passionerede ildsjæle, der får ting til at ske. Her er mere end nok at give sig til, hvis man har lyst, slutter hun. ■

ESBJERG MEANS BUSINESS

VIDEN – LIV – KARRIERE

Business Esbjerg skaber de bedst mulige betingelser for at drive virksomhed, bo, studere og holde ferier og møder i Esbjerg og Fanø kommuner. Sammen med erhvervslivet inspirerer vi til nye muligheder for udvikling og vækst til gavn for virksomheder og borgere. Vi vil skabe værdi hver dag. Ikke bare for erhvervslivet, men også for turister, arbejdstagere og studerende.

Er du nysgerrig på dine muligheder, er du velkommen til at kontakte os, vi hjælper meget gerne.